

førelse af en Plantørhølig 7,000 Kr. og til Expropriation og forberedende Arbejder 20,000 Kr., ialt 27,000 Kr. samt ved Brøggum til Expropriation og forberedende Arbejder 38,000 Kr. og til Opførelse af en Ophynsmands Hølig 4,000 Kr., ialt 42,000 Kr. Ifølge Klitinpektørens ovenfor nævnte subsidieære Forslag vilde Udgiften til nye Arealers Erhvervelse derimod ifkun andrage 100,000 Kr.

Idet man i det Hele har kunnet tiltræde Klitinpektørens principale Forslag, skal man isøbrig med Hensyn til Motiveringingen af de stillede Forslag henviſe til nedenstaaende Udtalelser i Skrivelse til Indenrigsministeriet fra Klitinpektøren af 6te August 1888:

„Det høje Ministerium vil af Kulturplanen erfare, at jeg ved dets Udarbejdelse har bevæget mig, om jeg maa udtrykke mig saaledes, mellem to Yderligheder, nemlig et mindst muligt Minimum-Beløb af Pengetilskud, 220,200 Kr. og et foreløbigt Maximum-Beløb af 314,200 Kr.

Hvad det første Beløb angaar, da er der i Forslaget dertil kun optaget saadanne Beløb, som ere nødvendige, naar Kulturerne i de ældre saavelſom i de ny erhvervede Arealer skulle holdes gaende, og med Hensyn til Forøgelsen af Arealer har man indskrænket sig til kun at foreslaa saadanne Arealer erhvervede, som dels ere nødvendige for at holde Plantøren i Lande f. Ex. ved Tversted, Tvorup, Husby og Blaabjerg, hvor Arealerne paa lidt nær ere tilplantede, dels til en bedre Arrondering. Hvad derimod Forslaget om foreløbig at erholde bevilget 314,200 Kr. til Kulturer og Erhvervelse af nye Arealer angaar, er man gaaet ud fra, at et saadant Tilskud er nødvendigt, saa fremt der skal arbejdes hen til i et passende Tidrum at kunne opleve en Ende paa væsentlige Kulturarbejder i Klitten og tillige opleve den i klimatiske Henseende utvivlsomt mægtige og uberegnelige Indflydelse, Foretagendet vil faa for Landet og Befolkningen i det Hele taget, for Vandbruget i Særdeleshed, og ikke mindst for Arbejderklassen, der allebegne er tilstede i tiltagende Mængde.

At denne Opfattelse ogsaa er tilstede i Befolkningen, troer jeg at have erfaret allebegne, hvor jeg færdes; og om og den vedlagte Begjæring fra Sogneraadet i Thorup-Klim, om uden Vederlag at afstaa en Del af Kommunens Klitareal, og Byraadets Foræring af Stagens Areal vel nærmest maa antages udgaaet af pekuniære Interesser, vil man dog ikke kunne afviſe, at en Forstaaelse af Foretagendets Betydning er tilstede. Men dertil kommer, at man med de dygtige Kræfter, der successtvist have udviklet sig i Forbindelse med den næppe almindelige Maade, man griber Tingen an paa, med Lethed og med en noget nær ualmindelig Hurtighed vil kunne faa store Arealer tilkultiverede. Til Forstaaelse heraf maa jeg tillade mig en Oplysning.

For det første ere alle Plantørerne gennemtvængte af en mærkelig Sver for at faa det mest mulige udrettet, og Alle som En presse paa, for at faa flere og flere Arealer at arbejde i. — Denne Sver maa man se at holde ilive, at den ikke sporløst fordunder; men dernæst anvendes en ikke almindelig Fremgangsmaade ved Erhvervelsen af nye Arealer. En almindelig og ligefrem korrekt, men tillige langsom Fremgangsmaade vil være den, at man, efter at et Areal er erhvervet, anlægger en Planteskole, som efter Forløbet af et Par Aar eller 3 kan afgive Planter. Ved Arealers Erhvervelse i Klitten gaas frem paa en anden Maade. Saa snart det nemlig er besluttet at foreslaa Indenrigsministeriet et Areal erhvervet til Plantage, leies et mindre Stykke Jord, i Reglen for en stor Bagatel, eller ialfald et andet Sted, hvor der strax anlægges en Planteskole, og der haveſ da udplantningsdygtige Planter i samme Dieblit, en Expropriation er udført, og Indenrigsministeriets Approbation er indløben. Ved denne Fremgangsmaade og ved, at der altid, saavidt muligt, haveſ et Overflud eller en Reserve af Planter i de gamle Arealers Planteskoler, vindes c. 3 Aar, der i Reglen medgaa, forinden de forskjellige Stadier til endelig Erhvervelse ere gennemgaaede. Denne Fremgangsmaade er bleven anvendt i Villeheden, hvis Erhvervelse Indenrigsministeriet approberede i Skrivelse af 9de Mai, og ved Udgangen af Juni vare c. 50 Tdr. Land tilplantede. Alkurat det samme, men i et endnu større Omfang, vilde være ſket i Stagens Areal, dersom ikke det uheldige Intermezzo med Byraadet havde nødvendiggjort en Tilbagekaldelse af Ordren om at paabegynde Plantningen. Samme Fremgangsmaade har bevirket, at Blaabjergarealet, som indeholder 1,200 Tdr. Land, og erhvervedes 1879, allerede nu efter 8 Aars Forløb er fuldstændig tilplantet paa faa Efterplantninger nær. Naar det endvidere vil erindres, hvad der blandt Andet i Motiveringingen til Kulturplanen for indberørende Finantsaar blev fremhævet, at der ved Udførelsen af Kulturarbejder i flere Retninger er opnaaet bethdelige Besparelser, saasom ved Antallet af Planter, der anvendes pr. Td. Land, tidligere et Utal af Planter, nu kun 5 à 7,000; ved Anvendelsen af Drewsens Udprikningsmaskine; ved at have Forraad af Lyng til Dæmpningen i